

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : Birleşik Metal İşçileri Sendikası

Vekili : Av. Bilgehan Erkabadayı

Yanyol Cad. No:2 Bostancı-Kadıköy/İSTANBUL

Davali : Başbakanlık / ANKARA

İstemin Özeti : Davacı sendikaya bağlı işyerlerinde uygulanmasına

karar verilmiş ve 29.1.2015 tarihinde uygulanmaya başlanmış grevler ile yine aynı sendikaya bağlı işyerlerinde 19.2.2015 tarihinde uygulanmasına başlanacak olan yasal grevlerin altmış (60) gün süreyle ertelenmesine ilişkin 30.1.2015 tarih ve 29252 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 29.1.2015 tarih ve 2015/7251 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir

Danıştay Tetkik Hakimi : Muhammed Canpolat

Düşüncesi : 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi

Kanunu'nun "Grev ve lokavtın ertelenmesi" başlıklı 63. maddesinde;

"(1) Karar verilmiş veya başlanmış olan kanuni bir grev veya lokavt genel sağlığı veya millî güvenliği bozucu nitelikte ise Bakanlar Kurulu bu uyuşmazlıkta grev ve lokavtı altmış gün süre ile erteleyebilir. Erteleme süresi, kararın yayımı tarihinde başlar.

(2) Erteleme kararının yürürlüğe girmesi üzerine, 60 ıncı maddenin yedinci fıkrasına göre belirlenen arabulucu, uyuşmazlığın çözümü için erteleme süresince her türlü çabayı gösterir. Erteleme süresi içerisinde taraflar aralarında anlaşarak uyuşmazlığı özel hakeme de götürebilir.

(3) Erteleme süresinin sonunda anlaşma sağlanamazsa, altı iş günü içinde taraflardan birinin başvurusu üzerine uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülür. Aksi takdirde işçi sendikasının yetkisi düşer." hükmü bulunmaktadır.

Grev hakkının işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlıkta işçinin elindeki ekonomik silah olduğu, grev yapılması neticesinde doğacak ekonomik olumsuzluğun bu hakka mündemiç olduğu malumdur. Öte yandan ekonomik güvenlik millî güvenliğin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi, ekonomiye verilecek zararın millî güvenliğe yapacağı etki de yadsınamaz. Ancak ekonomi ile millî güvenlik arasında var olan bu ilişkinin, temel haklardan olan grev hakkının sınırlandırılmasında nerede duracağını belirlenmesi gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle millî güvenliğin bir unsuru olan ekonomi kriterinin, grev hakkının kullanımını sınırlandırmada nereye kadar geçerli bir kıstas olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır.

Ekonomiyi millî güvenliğin bir unsuru olarak görmek tek başına grev hakkını ertelenmesi için yeterli olmayıp, bunun yanında ekonomik olumsuzluğun yoğunluğu ve ulusal ölçekte yaratacağı sarsıntının da dikkate alınması gerekmektedir. "Ağır ekonomik bunalım" boyutuna ulaşacak bir olumsuzluğun millî güvenliği bozacağı konusunda tereddüt bulunmamaktadır. Ancak en tali sektördeki grevlerin bile ekonomide bir olumsuzluk yaratacağı dikkate alınırsa,

**T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE**

Esas No : 2015/294

salt ekonomik gerekçelerin grev hakkının kullanımını sınırlayacağını kabul edilmesi, Anayasada yer alan "temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın..... sınırlanabileceği" kuralına aykırı olacaktır.

Diğer taraftan grev hakkının toplum zararına veya milli serveti tahrip edecek şekilde kötüye kullanılması halinde ise, anılan Kanun'un "Grev Hakkının ve Lokavtın Kötüye Kullanılması" başlıklı 72. maddesi uyarınca; taraflardan birinin veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının başvurusu üzerine mahkemece yapılacak tespit üzerine, uygulanmakta olan grev veya lokavtın durdurulmasına karar verileceği açıktır.

Somut olayda, ülkemizin stratejik sektörlerinden birisi olan metal sanayi alanında 38 işyerinde birden yapılacak grevin yaratacağı sonuçların, davalı idarece anılan Kanun'un 72. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekirken milli güvenlik gerekçe gösterilerek grevin ertelenmesi yoluna gidilmesinde hukuka uygunluk görülmemektedir.

Bu durumda, Kanun'un 63. maddesi uyarınca grev erteleme kararını takip eden 60 günlük süre sonunda bu hakkın kullanılmamasının telafisi imkansız bir zarar oluşturacağı göz önüne alındığında yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince; davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın geldiği görülmekle yeniden incelendi, gereği görüldü :

Ekonomi Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yazılarında, söz konusu grevin milli güvenliği bozucu etkisinin olduğu yönünde somut verilere dayalı olarak görüş bildirmeleri ve ekonomik güvenliğin milli güvenliğin ayrılmaz bir parçası olduğu hususu da dikkate alındığında 29.1.2015 tarihli ve 2015/7251 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Anayasanın 54. maddesine ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 63. maddesine uygun olduğu değerlendirilmektedir. Davacı tarafından ileri sürülen iddialar, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı'nın yürütülmesinin durdurulmasını gerektirecek nitelikte görülmemektedir.

Davanın durumu ve uyuşmazlığın hukuki niteliğine göre, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların bu aşamada gerçekleşmediği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması isteminin reddine, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi gün içinde İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz edilebileceğinin davacıya duyurulmasına, 5/3/2015 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan Vekili
Tülün
ÖZDEMİR
(X)

Üye
Ziya
ÖZCAN
(X)

Üye
Mustafa
ELÇİM

Üye
Ali
ÜRKER

Üye
Ahmet
SARAÇ

KARŞI OY :

Dava, davacı sendikaya bağlı işyerlerinde uygulanmasına karar verilmiş ve 29.1.2015 tarihinde uygulanmaya başlanmış grevler ile yine aynı sendikaya bağlı işyerlerinde 19.2.2015 tarihinde uygulanmasına başlanacak olan yasal grevlerin altmış (60) süreyle ertelenmesine ilişkin 30.1.2015 tarih ve 29252 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 29.1.2015 tarih ve 2015/7251 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Grev ve lokavtın ertelenmesi" başlıklı 63. maddesinde,

(1) Karar verilmiş veya başlanmış olan kanuni bir grev veya lokavt genel sağlığı veya millî güvenliği bozucu nitelikte ise Bakanlar Kurulu bu uyuşmazlıkta grev ve lokavtı altmış gün süre ile erteleyebilir. Erteleme süresi, kararın yayımı tarihinde başlar.

(2) Erteleme kararının yürürlüğe girmesi üzerine, 60 ıncı maddenin yedinci fıkrasına göre belirlenen arabulucu, uyuşmazlığın çözümü için erteleme süresince her türlü çabayı gösterir. Erteleme süresi içerisinde taraflar aralarında anlaşarak uyuşmazlığı özel hakeme de götürebilir.

(3) Erteleme süresinin sonunda anlaşma sağlanamazsa, altı iş günü içinde taraflardan birinin başvurusu üzerine uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülür. Aksi takdirde işçi sendikasının yetkisi düşer." kuralı yer almıştır.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere, Bakanlar Kurulunca, karar verilmiş veya başlanmış olan kanuni bir grev veya lokavtın, genel sağlığı veya millî güvenliği bozucu nitelikte olduğunun saptanması halinde, yasal grev ve lokavtın altmış gün süreyle ertelenmesi mümkündür. Bir başka ifade ile, bir anayasal hak ve işçi açısından güvence olan grev hakkının, ancak yasada sayılan sebeplerle idari bir tasarrufla ertelenebilir. Ekonomik veya siyasi veya başkaca bir sebeple yasal bir grevin ertelenmesine yasal olanak bulunmamaktadır.

Türk hukukunda, grev hakkının kullanılması da dahil, bir çok temel hak ve özgürlüğün kullanımının sınırlandırılmasına veya yasaklanmasına sebep olarak gösterilen milli güvenlik kavramına ilişkin bir tanım bulunmamaktadır. Soyut ve belirsiz olan bu kavramın çok geniş bir şekilde yorumlanması, hemen hemen bütün grevlerin sonuçları bakımından milli güvenliği bozabileceği sonucuna ulaşılmamasına ve böylece bütün grevlerin ertelenmesine yol açacaktır.

İşçi ile işveren arasında başlayan toplu görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine kullanılan anayasal bir hak ve işçi açısından güvence olan grev hakkının; grevin uygulandığı işyerlerinin ve yapılan üretimin grev nedeniyle bir süre durmasının milli güvenliği nasıl ve ne şekilde bozduğunun açık ve tereddüte yer bırakmayacak şekilde ortaya konulması, bu saptama yapılırken de ölçülülük ilkesinin ve demokratik toplumun gereklerinin dikkate alınması gerekir.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2015/294

Doktrinde, milli güvenlik, "Yurt ölçüsünde beliren iç ve dış tehlikelere karşı devlet tüzel kişiliğinin savunma ve güvenlik altına alınması şeklinde tanımlanmıştır. Danıştay Onuncu Dairesi de, yasal bir grevin yasada öngörülen anlamda milli güvenliği bozucu nitelikte görülebilmesi için, ülke ve devletin özel savunma ve güvenlik altına alınmasını zorunlu kılacak ciddi tehlikelerin ortaya çıkması gerektiğini belirterek milli güvenliğin tanımını yapmıştır. (Danıştay Onuncu Dairesinin 19.4.2006 tarih ve E:2003/6134, K:2006/2551 sayılı kararı)

Yukarıda yapılan açıklama ve değerlendirme ışığında, davacı sendikaya bağlı işyerlerinde uygulanmakta olan grevin milli güvenliği bozucu nitelikte olduğunu ortaya koyan geçerli ve inandırıcı kanıtların bulunmadığı ve Yasada öngörülmeven ekonomik sebeplere dayalı olarak alındığı anlaşılan dava konusu Bakanlar Kurulu kararının yürütülmesinin durdurulması gerektiği oyu ile aksi yöndeki karara katılmıyoruz.

Başkan Vekili
Tülün
ÖZDEMİR

Üye
Ziya
ÖZCAN